

Programma Economie en vrije tijdsbesteding

Inleiding Programma Economie en vrije tijdsbesteding

Inleiding

Een economisch sterk Twenterand met een sociaal kloppend hart, dat is de gemeente die wij willen zijn. Dat betekent dat we, ook in 2023, voortdurend de economische én maatschappelijke belangen van Twenterand hebben afgewogen. Het programma Economie en vrijetijdsbesteding omvat een breed palet aan beleidsterreinen, die tot uitdrukking komen in de doelenbomen Cultuur en Recreatie & toerisme, Economie en werkgelegenheid en Sport. In 2023 zijn er tal van activiteiten gerealiseerd met mooie resultaten. Toch deden zich in de loop van het jaar ook omstandigheden voor waardoor ambities moesten worden bijgesteld. Zoals reeds gemeld in de Bestuursrapportage 2023 had ook de gemeentelijke overheid te maken met een krappe arbeidsmarkt in 2023. Ook het programma Economie en vrijetijdsbesteding werd geconfronteerd met beperkte ambtelijke capaciteit en personele wisselingen. In december 2023 waren gelukkig alle vacatures binnen het programma ingevuld. Daarnaast was 2023 een verkiezingsjaar. Weliswaar waren er geen Gemeenteraadsverkiezingen, maar de Provinciale Statenverkiezingen (15 maart 2023) en de val van het kabinet Rutte IV die leidde tot de Tweede Kamerverkiezing (22 november 2023) waren van invloed op de nationale en provinciale kaders waarbinnen gemeentes kunnen opereren. Gezien deze omstandigheden zijn we nóg trotser op alles wat in 2023 is gerealiseerd. Onder de afzonderlijke doelenbomen wordt in detail verslag gedaan van wat er in 2023 is bereikt. Deze inleiding op het programma beperkt zich tot de belangrijkste ontwikkelingen.

Doelenboom Cultuur en Recreatie & toerisme

Vanuit cultuur is het grootste deel van het jaar gewerkt aan de werkzaamheden rondom het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Op 3 februari 2023 is dit akkoord ondertekend waarbij is afgesproken hoe preventief gezondheidsbeleid kan worden versterkt en duurzaam kan worden geborgd. Voor de uitvoering van GALA is voor gemeenten een specifieke uitkering voor de periode 2023 tot en met 2026 beschikbaar. Wij hebben deze uitkering aangevraagd en ook ontvangen. Voor de besteding van deze uitkering is een integraal plan van aanpak voor de periode 2023-2026 opgesteld dat is goedgekeurd door de VNG.

Samen met de Stichting Openbare Bibliotheek Twenterand is in 2023 de Toekomstvisie Bibliotheek Twenterand 2023-2024 opgesteld. In de visie zijn strategische ambities opgenomen op het gebied van aanbod en programmering en over de rollen van de bibliotheek als gedeelde huiskamer en als verbinder, wegwijzer en doorverwijzer.

Op het gebied van Recreatie & toerisme is onder meer ingezet op de doorontwikkeling van Gastvrij Twenterand. Het unieke natuurgebied Engbertsdijkvenen moet de komende jaren beter in de schijnwerpers komen te staan. In 2023 is daarom gewerkt aan de meekoppelkansen en regionale samenwerking met Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal.

Onder deze doelenboom is ook gewerkt aan nieuw subsidiebeleid. Subsidies zijn een belangrijk instrument om deze beleidsdoelen te realiseren en hebben een sterke verbinding met wat er gebeurt in de samenleving. Op 26 september 2023 is de Nota uitgangspunten subsidiebeleid gemeente Twenterand vastgesteld door de raad. In de nota zijn uitgangspunten opgenomen die de basis vormen voor het nieuwe beleid. Vervolgens is een nieuwe Algemene subsidie verordening in concept opgesteld en vastgesteld door het college op 12 december 2023.

Doelenboom Economie en werkgelegenheid

Op economisch gebied heeft de gemeente Twenterand in 2023 geïnvesteerd in samenwerking. Uiteraard gaat het dan om samenwerking met ondernemers, zowel in reguliere overleggen als naar aanleiding van bijzondere onderwerpen. Zo is er veel contact geweest met ondernemers over het Ondernemersfonds, dat is bedoeld om de hele Twenterandse economie te versterken en verbindingen tussen ondernemers te versterken. Daarnaast zijn ondernemers nauw betrokken bij een behoefteonderzoek naar de koopzondag, dat in 2023 is voorbereid. Samenwerking vond ook op andere facetten plaats. Zo werkte de gemeente Twenterand samen met de andere Twentse gemeenten aan de uitvoering van de Agenda voor Twente en de Regio Deal.

Voor het landelijk gebied is verduurzaming en terugdringen van de stikstofuitstoot een belangrijke opgave. Daarvoor is gemeente Twenterand afhankelijk van beleid op Europees, nationaal en provinciaal niveau. Helaas bleef er in 2023 veel onduidelijkheid bestaan over het ambitieniveau en hoe dit moet worden bereikt. Het Rijk heeft wel geld vrijgemaakt om een deel van de stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden terug te dringen door vrijwillige beëindiging van veehouderijen. Vanaf 3 juli 2023 zijn de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en Landelijke bedrijfsbeëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) opgesteld. Een

belangrijke partner van de gemeente en de boeren om genoemde opgaven het hoofd te bieden zijn de erfcoaches. Zij weten als geen ander wat er speelt op het platteland en kunnen ondersteunen en adviseren bij het zoeken naar (ruimtelijke) oplossingen. Het subsidieprogramma LEADER speelt een belangrijke rol bij het stimuleren van de leefbaarheid van het landelijk gebied. In 2023 is gewerkt aan een programma voor de nieuwe LEADER-periode 2023-2027.

Doelenboom sport

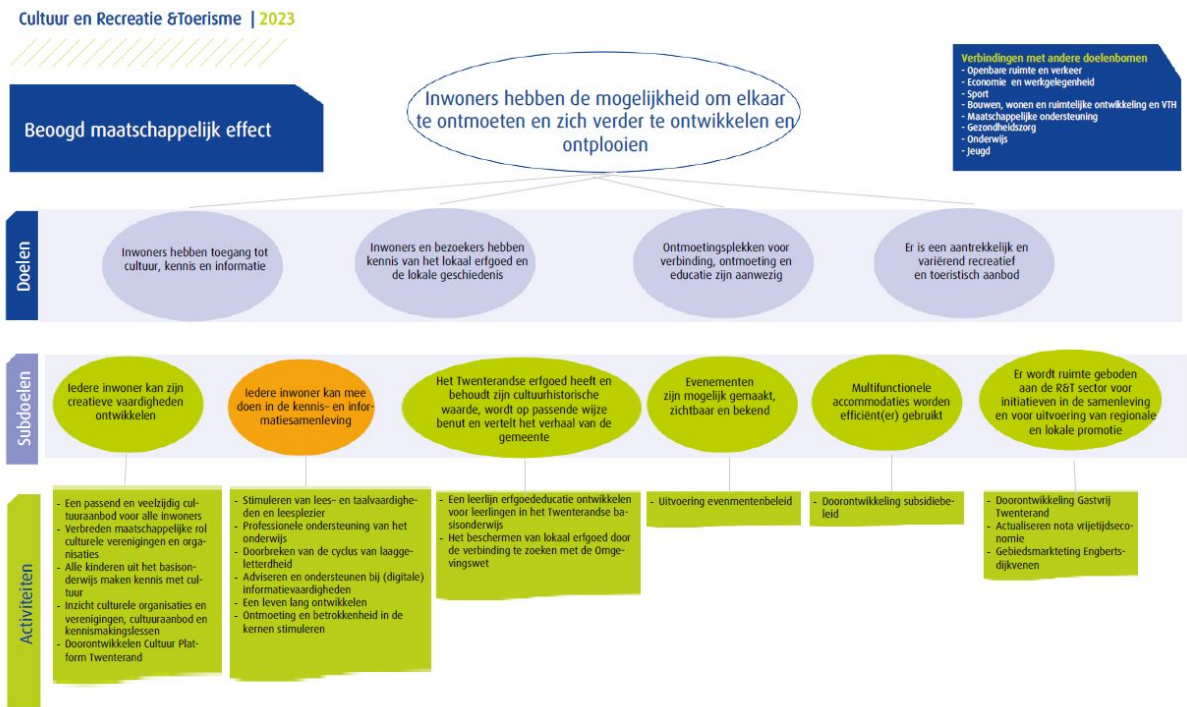
Binnen de doelenboom sport draagt de regietaak van de gemeente meer bij aan het maatschappelijk effect: inwoners worden lichamelijk, geestelijk en sociaal gezonder. Hierdoor is de focus meer verschoven naar het realiseren van doelen en activiteiten in plaats van specifiek op sport- en beweegorganisaties. De doelstelling om 75% van de inwoners te laten voldoen aan de beweegrichtlijnen staat nog steeds overeind. Daarvoor hebben we in 2023 een aantal zaken opgepakt. Zoals de vaststelling en het in uitvoering nemen van de Sport- en Bewegvisie Twenterand 2023 - 2026 / Sportakkoord II, die samen met verschillende partners is geschreven. Hiermee kunnen we gericht inzetten op monitoring met behulp van tussentijdse metingen.

De nota sportaccommodatiebeleid 2024-2032 is in nauwe samenwerking met de sportinfrastructuur en aanpalende domeinen vormgegeven. Vanwege de gedegen en intensieve aanpak, met uitgebreide input van betrokkenen, volgt besluitvorming niet conform planning in 2023 maar in de eerste helft van 2024.

Noemenswaardig is verder zeker de oplevering en ingebruikname van het nieuwe zwembad De Stamper in Vriezenveen. Daarnaast is de legacy vanuit de Special Olympics zichtbaar geworden. Onder meer in de samenwerking met Uniek Sporten waarmee het aanbod aangepast sporten in Twenterand en omgeving in beeld is gebracht en wordt gestimuleerd. En ook de organisatie van de special friends sportdag welke in samenwerking met de 14 Twentse gemeenten in Hengelo plaatsvond. Tot slot noemen we de implementatie van de Subsidieregeling "Waarderingssubsidie sport en/of gezonde leefstijlinterventies 2024". Deze regeling heeft sport- en beweegorganisaties in staat gesteld nieuw sport- en beweegaanbod en aanbod voor nieuwe doelgroepen te ontwikkelen. Maar ook de kwaliteit van het kader naar een hoger plan te tillen middels scholingsactiviteiten.

Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect:

Inwoners hebben de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en zich verder te ontwikkelen en ontplooiën

Doel: Inwoners hebben toegang tot cultuur, kennis en informatie

In de snel veranderende samenleving, waarin de overheid inzet op zelfredzaamheid van de burger, is het noodzakelijk dat iedere inwoner over voldoende vaardigheden beschikt om volwaardig te blijven participeren. De gemeente Twenterand staat voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen: praktisch en theoretisch geschoold, jong en oud, ongeacht de achtergrond van de inwoner. Taal, rekenen, digitale en creatieve vaardigheden zijn hiervoor onmisbaar. Een tekort aan deze vaardigheden vormt een barrière om zelfstandig mee te doen in onze maatschappij, online en offline. De openbare bibliotheek biedt toegang tot cultuur, kennis en informatie. Zij ondersteunt inwoners bij het ontwikkelen van basisvaardigheden (lezen, schrijven, spreken en digitale en creatieve vaardigheden) zodat zij beter kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Daarnaast willen wij cultuur voor iedereen in onze gemeente aantrekkelijk en zichtbaar maken. De bibliotheek, organisaties voor amateurkunst & erfgoed en de combinatiefunctionarissen zetten daarom in op een verdere doorontwikkeling van het culturele aanbod in onze gemeente. Op deze manier willen wij zorgen voor verbinding, ontmoeting en educatie en zo bijdragen aan het welzijn van onze inwoners (preventief in plaats van curatief).

Doel: Inwoners en bezoekers hebben kennis van het lokaal erfgoed en de lokale geschiedenis

We willen het erfgoed in onze gemeente zichtbaar en beleefbaar maken. We zijn trots op ons erfgoed en willen ook graag dat inwoners en bezoekers hiervan genieten. Wij willen er voor zorgen dat het erfgoed en het Verhaal van Twenterand duidelijker gepresenteerd en gecommuniceerd worden. We zetten in op erfgoededucatie voor het basisonderwijs. Daarnaast willen we de maatschappelijke functie van het erfgoed versterken. Samen met de erfgoedorganisaties willen we zoeken naar mogelijkheden voor ander, nieuw gebruik van met name het immaterieel erfgoed (bewaren, beleven en benutten).

Doel: Ontmoetingsplekken voor verbinding, ontmoeting en educatie zijn aanwezig

Doel: Er is een aantrekkelijk en variërend recreatief en toeristisch aanbod

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Iedere inwoner kan zijn creatieve talenten ontwikkelen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Een passend en veelzijdig cultuuraanbod voor alle inwoners & verbreden maatschappelijke rol culturele verenigingen en organisaties

Omschrijving

Creatieve Broedplaatsen

Het Ondernemershuis was in 2023 bezig met het realiseren van Creatieve Broedplaats in de gemeente Twenterand. Een creatieve broedplaats is fysieke of digitale verzamelaarsplaats voor kunstenaars en ondernemers in de creatieve industrie waar ruimte bestaat om te experimenteren.

Toekomstkracht bibliotheek

We hebben samen met de Stichting Openbare Bibliotheek Twenterand het projectplan Toekomstkracht Bibliotheek Twenterand; "Verbinden, verbinden, verbinden" opgesteld. Het doel van dit plan is het realiseren van een geletterde samenleving, waarin Twenteranders ook digitaal volwaardig participeren en waarbij iedere Twenterander de mogelijkheid heeft zich een leven lang te ontwikkelen. Het projectplan loopt vooruit op de gemeentelijke regietaak gezinsaanpak laaggeletterdheid. De bibliotheek heeft hiervoor een provinciale subsidie van € 95.000,-- ontvangen. De cofinanciering van de gemeente is € 47.500 (rijksmiddelen Nationaal Programma Onderwijs).

Combinatiefunctionaris cultuurparticipatie

We hebben samen met de Stichting Openbare Bibliotheek Twenterand een opdracht geformuleerd voor de combinatiefunctionaris cultuurparticipatie. Het is de bedoeling dat deze functionaris zich met name gaat richten op de actieve participatie van ouderen.

Brede Spuk GALA - Gezond en Actief Leven

Vanuit cultuur is het integraal plan van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) geschreven. Vanuit dit plan willen we werken naar een domein overstijgende samenhang om zo bij te dragen aan de beweging naar de "voorkant" waarin een gezonde samenleving centraal staat. Het GALA streeft naar een gezonde generatie in 2040. Dit alles vanuit een brede benadering op gezondheid. Wij hebben hiervoor een specifieke uitkering ontvangen voor de periode 2023 tot en met 2026. Dit heeft erg veel tijd gekost. Het was niet alleen het opstellen van een plan, maar ook het rechtmatig uitgeven van de gelden en de organisatorische kant.

- Inzicht culturele organisaties en verenigingen, cultuuraanbod en kennismakingslessen

Omschrijving

In 2023 is opnieuw weer een actie vanuit Sjors Actief en Creatief bij de basisscholen geweest. Cultuur en sport trekken hier samen in op. Deze actie heeft geleid tot extra deelname aan culturele activiteiten. Het ging dan met name om de maakplaatsen die door de Stichting Openbare Bibliotheek worden georganiseerd. De Maakplaatsen zijn gericht op het in een heel vroeg stadium dicht bij elkaar brengen van techniek en kinderen. Op deze manier willen we kinderen voorbereiden op de veranderende (technologische) arbeidsmarkt.

Daarnaast hebben we onderzocht of het mogelijk was om het digitaal platform Sjors Actief en Creatief (buitenschoolse activiteiten) uit te breiden met het binnenschools aanbod cultuureducatie. Vanwege onvoorziene omstandigheden is de uitvoering hiervan vertraagd.

- Doorontwikkelen Cultuur Platform Twenterand

Omschrijving

Wij hebben de cultuurmakelaar ingezet voor de doorontwikkeling van het Cultuur Platform Twenterand. Er zijn diverse rollen voorgelegd die het platform zou kunnen vervullen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een rol als voorlichter, organisator of verbinder. Het platform heeft voorlopig gekozen voor de rol van adviseur. Dat willen zeggen dat het platform de gemeente adviseert bij de verdeling van de projectsubsidies cultuur.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Multifunctionele accommodaties worden efficiënt (er) gebruikt

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Doorontwikkeling subsidiebeleid**

Omschrijving

De gemeente Twenterand wil dat al haar inwoners kunnen meedoen in de samenleving, zich kunnen redden en kunnen ontwikkelen. Subsidies zijn een belangrijk instrument om deze beleidsdoelen te realiseren en hebben een sterke verbinding met wat er gebeurt in de samenleving. In het coalitieakkoord 2023-2027 zijn uitgangspunten opgenomen voor de doorontwikkeling van het subsidiebeleid. Op 26 september 2023 is de Nota uitgangspunten subsidiebeleid gemeente Twenterand vastgesteld door de raad. In de Nota zijn uitgangspunten opgenomen die de basis vormen voor het nieuwe beleid. Vervolgens is een nieuwe Algemene subsidie verordening in concept opgesteld en vastgesteld door het college op 12 december 2023. Inwoners en organisaties hebben de mogelijkheid gehad om een zienswijze in te dienen tijdens de inspraakperiode van 21 december tot en met 31 januari 2024.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is ruimte geboden aan de R&T sector voor initiatieven in de samenleving en voor uitvoering van regionale en lokale promotie

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Actualiseren Nota Vrijtijdseconomie**

Omschrijving

De actualisering van de Nota Vrijtijdseconomie heeft veel vertraging opgelopen. Er is daarom nog nauwelijks gestart met de actualisatie in 2023. Deze vertraging is een gevolg van beperkte ambtelijke capaciteit en verschillende andere werkzaamheden. In 2024 wordt prioriteit gegeven aan het actualiseren van de Nota Vrijtijdseconomie.

- **Uitvoering gebiedsmarketing Engbertsdijksvenen**

Omschrijving

In 2023 is Twenterand voor het eerst deelnemend partner (voorheen passief) in de verkenning Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal geweest om qua promotie mee te liften op de nationale bekendheid van het omliggende gebied. Tevens is gewerkt aan de realisatie van de verschillende meekoppelkansen in de Engbertsdijksvenen. Ook op het gebied van de individuele gebiedsmarketing van de Engbertsdijksvenen zijn stappen gezet. Hier waren in 2023 geen kosten aan verbonden.

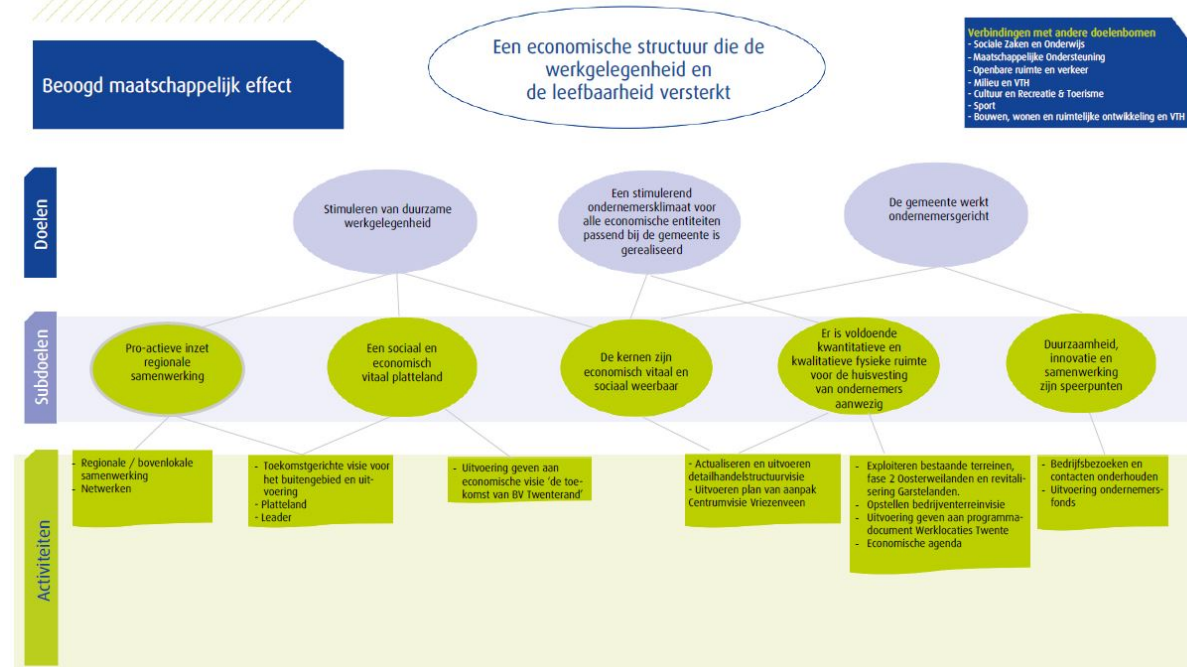
Beleidsdocumenten

Cultuuropdracht 2021-2024
Cultuureducatieplan basisonderwijs Twenterand 2021-2024
Convenant erfgoededucatie
Nota uitgangspunten subsidiebeleid Gemeente Twenterand

Doelenboom Economie en werkgelegenheid

Doelenboom

Economie en Werkgelegenheid | 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Een economische structuur die de werkgelegenheid en de leefbaarheid versterkt

Doel: Stimuleren van duurzame werkgelegenheid

Samen met sociale domein de werkgelegenheid in Twenterand stimuleren en nog meer de verbinding te zoeken tussen economie, een inclusieve arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie.

Doel: Een stimulerend ondernemersklimaat voor alle economische entiteiten passend bij de gemeente is gerealiseerd

Economische entiteiten betreffen alle ondernemersvormen, zowel commerciële als niet-commerciële bedrijven. Met passend bij de gemeente wordt bedoeld dat het past bij de wensen die de ondernemer in Twenterand heeft.

Doel: De gemeente werkt ondernemersgericht

Dit betekent actief informatie/kennis/ervaringen en dergelijke ophalen bij en delen met ondernemers ten behoeve van (beleids)ontwikkeling.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Een sociaal en economisch vitaal platteland

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Ontwikkelen visie landelijk gebied

Omschrijving

Er is in 2023 geen actie ondernomen om de visie voor het buitengebied verder vorm te geven.

Eenzijds is dat vanwege het gebrek aan capaciteit, anderzijds vanwege de politieke ontwikkelingen in Den Haag en Zwolle.

- **Faciliteren realisatie Provinciaal Programma Landelijk Gebied**

Omschrijving

Door de val van het kabinet en het mislukken van het landbouwakkoord in juni 2023 zijn de voorgenomen plannen uit het NPLG/PPLG en de transitie van de landbouw voor een groot deel stilgevallen. De veronderstelling dat de provincie Overijssel vanaf medio 2023 zou starten met het realiseren van de doelstellingen op onder meer stikstofreductie is niet uitgekomen. Op het moment van schrijven is het wachten op een nieuw kabinet en ook op duidelijkheid over wat er over blijft van het ingezette beleid voor de transitie van het landelijk gebied en de landbouw.

Vanaf september 2023 is de functie van programmaleider/adviseur Landelijk Gebied eindelijk ingevuld en vanaf oktober 2023 is de openstaande vacature voor projectmedewerker Landelijk Gebied ingevuld. Daarmee is capaciteit van de gemeente Twenterand voor het landelijk gebied voor nu op orde.

De nieuwe medewerkers hebben na een inwerkperiode het achterstallige werk opgepakt en zijn inmiddels weer aangehaakt bij de contacten met externe partijen. Wel zijn er, doordat de gemeente Twenterand niet tijdig en adequaat heeft gehandeld, besluiten genomen buiten de gemeente om die ons niet vooruit helpen. Een voorbeeld hiervan is het niet meenemen van meekoppelkansen in de inrichtingsplannen/ projectbesluiten herstelmaatregelen Engbertsdijkvenen van de provincie. In december 2023 is een bijeenkomst georganiseerd, waarin we als gemeente in gesprek zijn gegaan met de bewonerscommissie Engbertsdijkvenen. Ook de gemeenten Hardenberg en Tubbergen waren vertegenwoordigd. De bijeenkomst was een eerste aanzet om tot een gebiedsvisie voor de Engbertsdijkvenen te komen.

- **Groene Metropool Twente**

Omdat gemeente Twenterand blijvend wil inzetten op een Twents ambtelijk netwerk 'landelijk gebied' en het fundament van de Groene Metropool Twente bestaat uit een netwerk- en kennisdelingsorganisatie van en voor gemeenten die noodzakelijke verdieping willen zoeken op integrale thema's uit het landbouwakkoord/PPLG en andere transitie in het buitengebied, zijn we aangesloten bij de GMT, zo ook in 2023. Gemeente Twenterand was ook in 2023 voorzitter van de GMT. Er hebben in 2023 meerdere ambtelijk en bestuurlijke vergaderingen plaatsgevonden. De ambtelijke vergaderingen zijn regelmatig gecombineerd met excursies, bedrijfsbezoeken en presentaties van externe organisaties. Ook is er in 2023 een begin gemaakt met het opstellen van een Governance GMT en zijn de mogelijkheden om de GMT onder te brengen in een stichting onderzocht.

- **IBP Vitaal Platteland**

Het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) is geïnitieerd om grote opgaven op het gebied van voedsel, klimaat, waterveiligheid, circulaire economie en energie vanuit een (meer) samenhangend en gebiedsspecifiek perspectief te benaderen. Het is een programma waarbij bestuurders, ambtenaren, maatschappelijke organisaties, ondernemers en andere betrokkenen op vernieuwende manieren werken aan de (gezamenlijke) opgaven in het landelijk gebied. De vier overheden hebben gezamenlijk een agenda IBP-VP Pilot Twente opgesteld om bottom up initiatieven in de regio te ondersteunen, vooral in de zogenaamde witte gebieden. De projecten bouwen voort op en sluiten aan bij reeds lopende gebiedsinitiatieven. Het Rijk heeft voor deze pilot aanvullende middelen beschikbaar gesteld. De goedgekeurde projecten zijn uitgevoerd onder aansturing van een bestuurlijke kopgroep van de vier overheden, onder voorzitterschap van de gemeente Twenterand, als voorzitter van de Groene Metropool. Vanuit gemeente Twenterand zijn in 2023 geen projecten ingediend. Ook is de bestuurlijke kopgroep in 2023 niet voor overleg bij elkaar geweest.

- **Patrijzenproject Wies met de Patries**

In 2023 is extern personele capaciteit ingehuurd om het patrijzenproject Wies met de Patries nieuw leven in te blazen. Er is contact gelegd met de vrijwilligers, verenigingen en stichtingen die voorheen bij dit project betrokken waren. In oktober 2023 is de nieuwe projectmedewerker Landelijk Gebied onderdeel geworden van de projectgroep. De eerste bijeenkomst vond plaats in december 2023. Tijdens deze bijeenkomst is teruggeblikt op het ontstaan van het project en het succes na de opstart een aantal jaren geleden. Ook zijn tijdens de bijeenkomst nieuwe ideeën verzameld en is er een begin gemaakt met het oppakken van diverse activiteiten en werkzaamheden.

- **Projecten Groene Loper Twenterand**

De Groene Loper Twenterand is opgestart met behulp van provinciale subsidie 'Natuur en Samenleving 2.0' en een bijdrage van de gemeente Twenterand. Begin 2020 is de Groene Loper

Twenterand formeel van start gegaan. In 2023 is de Groene Loper Twenterand voortijdig beëindigd. Door corona konden veel geplande bijeenkomsten niet door gaan en ook het tekort aan ambtelijke capaciteit heeft hierin een rol gespeeld. In juli 2023 is door de projectleider een eindverslag en eindevaluatie opgesteld.

- Project Toekomstgericht erven

Gemeente Twenterand heeft in 2023 een bijdrage van € 7.500 geleverd aan het project Toekomstgerichte erven van de provincie Overijssel. Hiermee konden we 2 erfcoaches inzetten in de gemeente, die ondernemers/bewoners met vragen over de toekomst van hun erf hebben kunnen bijstaan.

- De boomdeeldagen

De boomdeeldagen zijn in 2023 niet doorgedaan vanwege problemen met de personele bezetting, waardoor de gemeente te laat was met de aanmelding voor de boomdeeldagen.

- **Leader**

- **Omschrijving**

- Er is gewerkt aan een nieuwe LEADER periode 2023 – 2027. De gemeente heeft € 25.000,- voor LEADER-projecten beschikbaar gesteld. Voor 2023 is deze bijdrage ten laste gebracht van het werkbudget economie . Voor de nieuwe periode is door het LEADER-gebied een nieuwe Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) gemaakt. Ook is er een nieuwe LEADER-groep gevormd: de 'Lokale Actie Groep', oftewel LAG. Projecten waar subsidie voor is toegekend zijn de Winterhoeve, Beleefpark de Stuve en Twente Bruist! In 2023 is er met een nieuw dekkingsvoorstel gekomen voor de Kadernota voor 2024.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is voldoende kwantitatieve en kwalitatieve fysieke ruimte voor de huisvesting van ondernemers aanwezig

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Detailhandelstructuurvisie**

- **Omschrijving**

- Door personele wisselingen en andere prioriteiten heeft het actualiseren van de detailhandelstructuurvisie in 2023 geen doorgang gevonden. Gesprekken met ondernemersverenigingen waren sinds de zomer van 2022 gaande, maar door verschillende omstandigheden, waaronder de invloed van COVID-19 en de werkzaamheden van de Provincie Overijssel aan hun omgevingsvisie, bleven deze gesprekken beperkt. Intern werd ook nog naar de kernen gekeken in het kader van de omgevingsvisie.

- **Exploiteren bestaande terreinen en revitalisering Garstelanden.**

- **Omschrijving**

- De uitgifte van de gronden in Garstelanden is in 2023 afgerond. Dit is opgenomen in de grondexploitatie, wat ter sprake komt in de Paragraaf Grondbeleid.

- Voor de input voor de revitalisatie zijn gesprekken gevoerd met de ondernemers van Garstelanden. Vanwege personele tekorten heeft de revitalisatie vertraging opgelopen.

- **Uitvoeren plan van aanpak Centrumvisie Vriezenveen**

- **Omschrijving**

- In 2023 is een vervolg gegeven aan de uitvoering van de centrumvisie Vriezenveen. Er is een plan opgesteld voor het opstellen van een uitvoeringsprogramma op basis van de centrumvisie Vriezenveen. Het opstellen van een kansenkaart voor het centrum maakt ook onderdeel uit van deze opdracht. In 2023 is de uitvoering van dit werk aanbesteed en gegund.

- **Uitvoering geven aan de economische visie 'de toekomst van BV Twenterand'**

- **Omschrijving**

- In 2023 zijn we begonnen met het verkennen van de economische visie en behoeften van de gemeente Twenterand. Dit omvatte een analyse van de huidige economische situatie, de sterke punten en uitdagingen van de gemeente, evenals de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden.

- **Economische agenda**

Omschrijving

In de Programmabegroting 2023 wordt het aanbrengen van focus in het economische programma de grootste uitdaging genoemd. Vanwege personele wisselingen is op dit vlak in 2023 weinig vooruitgang geboekt. Daarnaast heeft een evaluatie van de economische visie ten behoeve van de aangekondigde update uitgewezen dat de gewenste economische koers eerst met de raad moet worden besproken, alvorens tot een uitvoeringsagenda te komen. Wél zijn er verschillende initiatieven uitgevoerd om samen met ondernemers te werken aan de economische vraagstukken van deze tijd. Denk hierbij aan een inspirerende bijeenkomst tijdens de Dag van de ondernemer en de open bedrijvendag Twenterand werkt. Met hulp van Ipsos I&O is onderzoek gedaan naar de wensen van ondernemers en inwoners met betrekking tot de koopzondag. Ook is er met ondernemersverenigingen nagedacht over de ontwikkeling van het Ondernemersfonds. Daarnaast staan de overleggen met bijvoorbeeld ondernemersverenigingen en het platform detailhandel weer regulier op de agenda van de portefeuillehouder. Met partijen als politie, brandweer en verschillende ondernemersverenigingen wordt samengewerkt binnen het Keurmerk Veilig Ondernemen om bedrijventerreinen schoon, heel en veilig te houden. Bovendien is er met partners buiten de gemeenten samengewerkt op economisch gebied. Samen met de andere Twentse gemeenten werkte de gemeente Twenterand aan de uitvoering van de Agenda voor Twente en de Regio Deal. Sinds 2023 participeert de gemeente Twenterand in Hetrix, een samenwerkingsverband tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden uit de regio.

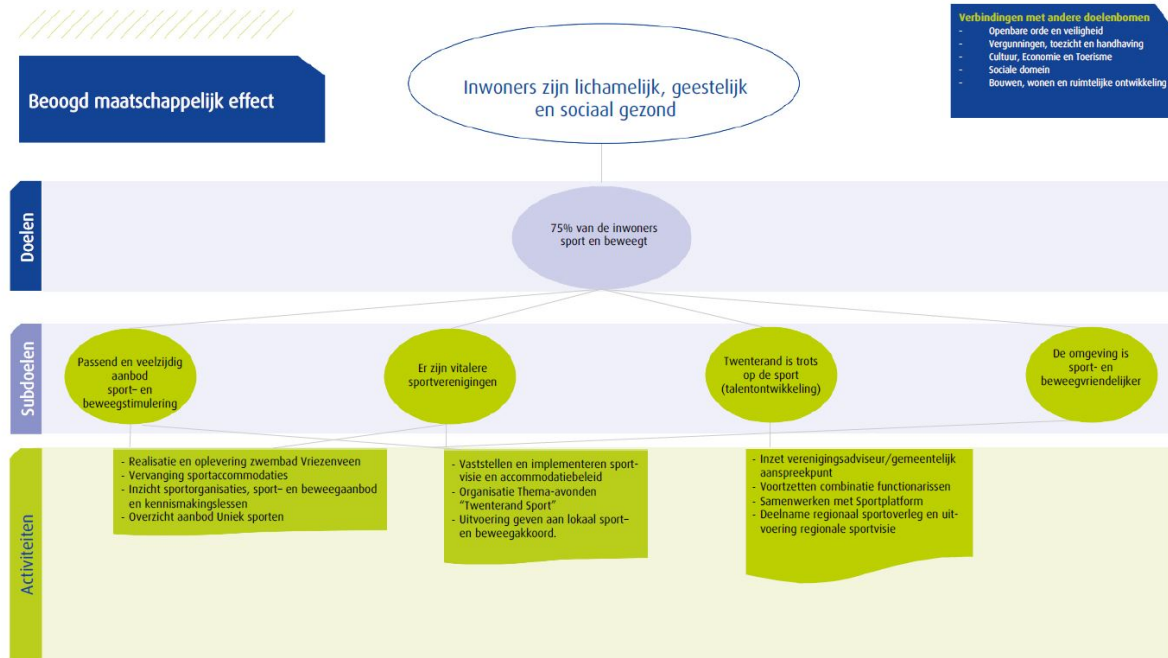
Beleidsdocumenten

Detailhandelstructuurvisie

Doelenboom Sport

Doelenboom

Sport | 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond

Doel: 75% van de inwoners sport en beweegt

Hoe vitaler iemand is, hoe groter de kans dat diegene kan deelnemen in de maatschappij en zelfstandig thuis kan blijven wonen. De rijksoverheid streeft in het kader van het Olympisch Plan 2028 naar een samenleving waarin minimaal 75% van de Nederlanders uit alle lagen van de bevolking regelmatig aan sport en bewegen doet. In Twenterand willen we ook toewerken naar deze ambitie maar ontbreekt het ons aan actuele, betrouwbare data over de afgelopen jaren en is een actuele nulmeting niet voor handen. In de nieuw vast te stellen sportvisie wordt specifiek aandacht besteed aan onderzoek, metingen en analyses.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Passend en veelzijdig aanbod sport- en beweegstimulering

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Realisatie en oplevering zwembad Vriezenveen

Omschrijving

Trots zijn we op de realisatie van het nieuwe zwembad De Stamper in Vriezenveen. In oktober is het nieuwe zwembad in gebruik genomen waarna op 16 november de officiële opening heeft plaatsgevonden.

- Vervanging sportaccommodaties

Omschrijving

Binnensportaccommodaties Vriezenveen

Sporthal De Stamper, De Semipermanente Sporthal en de gymzaal aan De Krijgerstraat in Vriezenveen zijn binnen nu en vijf jaar aan vervanging toe. Gebruik van de gymzaal aan De Krijgerstraat is aan einde van 2023 beëindigd en gebruikers zijn elders ondergebracht. Daarnaast is

een start gemaakt met de verkenning van een locatie voor de bouw van een nieuwe sporthal als onderdeel binnen de bredere ontwikkelingen van Vriezenveen Zuid.

Kunstgras Voorwaarts en SDO

Met de voetbalvereniging en de korfbalvereniging hebben voorbereidende gesprekken plaatsgevonden om als gemeente de kunstgrasvelden in eigendom terug te kunnen nemen. Het proces is in 2023 niet afgerond en heeft ook in 2024 nog nadere afstemming.

Uitbreiding zaalcapaciteit bewegingsonderwijs basisscholen

Met ingang van het schooljaar 2023 – 2024 verzorgen de basisscholen wettelijk verplicht 2 uur bewegingsonderwijs aan hun leerlingen. Voorheen was dit één uur. In samenspraak met de basisscholen en op basis van hun daadwerkelijke uitbreidingsbehoefte aan uren zaalcapaciteit heeft de gemeente Twenterand, eveneens wettelijk verplicht, de benodigde accommodaties voor dit bewegingsonderwijs gefaciliteerd.

Gemeentelijke sportaccommodaties

Twenterand heeft de sportaccommodaties in eigendom van de gemeente in beeld gebracht qua levensduur en financiële vervangingswaarde.

Tennisbanen TV De Bosbaan Vroomshoop

De gemeentelijke tennisbanen in Vroomshoop zijn geprivatiseerd naar Tennis Vereniging De Bosbaan die ondertussen de eerste voorbereidingen heeft getroffen voor de vervanging van de tennisbanen.

Subsidieregeling "vervangen verlichting sportvelden 2023"

Met de subsidieregeling "vervangen verlichting sportvelden 2023" is op sportaccommodaties van 5 sportverenigingen conventionele verlichting voor trainingsvelden vervangen door LED-verlichting.

- **Inzicht sportorganisaties, sport- en beweegaanbod en kennismakingslessen**

Omschrijving

Het communicatieplatform www.actieftwenterand.nl is ontwikkeld en live. Op dit platform hebben ondertussen 65 sport en cultuurorganisaties lesaanbod en kennismakingslessen opgenomen. Maandelijks worden middels promotievideo's de aanbieders onder de aandacht gebracht. Middels het project Sjors Sportief - Creatief hebben we in samenwerking met de 21 basisscholen in Twenterand de kennismakingslessen geïntroduceerd bij alle basisschool leerlingen. Daaruit hebben 365 kinderen kennismakingslessen gevolgd.

- **Overzicht aanbod Uniek sporten**

Omschrijving

Twenterand is een samenwerkingsverband aangegaan met Uniek Sporten waarmee het aanbod in en om Twenterand voor mensen met een beperking laagdrempelig en dichtbij in beeld is gebracht. Uniek Sporten is geïntegreerd in het platform www.actieftwenterand.nl zodat via één portal de organisaties en het aanbod in beeld zijn gebracht en mensen met een beperking op deze manier worden ondersteund inzicht te krijgen in de mogelijkheden van sport- en beweegaanbod. Inwoners kunnen rechtstreeks terecht bij de contactpersonen, gelinkt aan gemeente Twenterand.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er zijn vitalere sportverenigingen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Vaststellen en implementeren sportvisie en sportaccommodatiebeleid**

Omschrijving

In april 2023 werd de nieuwe sport- en beweegvisie Twenterand 2023 - 2026 / Sportakkoord II vastgesteld en in uitvoering genomen.

In samenwerking met o.a. het sportplatform, sport- en beweegorganisaties, diverse gemeentelijke afdelingen en expertise op het gebied van sportaccommodaties van buiten Twenterand werd de nota Sportaccommodatiebeleid Twenterand 2024 - 2032, de kracht van ruimte voor sport ontwikkeld. We hebben hiervoor meer tijd genomen waardoor het niet haalbaar bleek om het besluitvormingsproces in 2023 af te ronden.

Per aanvang 2023 werd de Subsidieregeling "tijdelijk vangnet energiekosten voor maatschappelijke-, culturele en sportorganisaties" ingesteld met een beschikbaar gesteld bedrag van € 150.000 vanuit de reserve uitwerking coalitieakkoord.

Vanaf oktober 2023 werd deze regeling verlengd. Dit jaar werd in totaal door 14 organisaties voor € 72.000 een beroep gedaan op deze regeling die nog loopt tot en met 1 april 2024.

- **Organisatie Thema-avonden "Twenterand Sport"**

Omschrijving

In een samenwerkingsverband van de 14 Twentse gemeenten werd in De Grolschveste in Enschede het Twents Kennis en Inspiratie Event voor de Sport georganiseerd met ruim 250 deelnemers, voornamelijk bestuurlijk en technisch kader van sportorganisaties.

In samenwerking met Rabo Club Support werden verspreid over Twente een 10-tal thema-avonden, masterclasses en cursussen aangeboden ten behoeve van kennisverruiming van het bestuurlijk en technisch kader van sportorganisaties.

In de 4 kernen van Twenterand werden in totaal 8 Thema-avonden "Sportaccommodatiebeleid" georganiseerd. Dit om in samenspraak met sport- en beweegaanbieders in gesprek te gaan ten behoeve van de ontwikkeling van de nota sportaccommodatiebeleid Twenterand 2024 - 2032, de kracht van ruimte voor sport.

- **Uitvoering geven aan lokaal sport- en beweegakkoord**

Omschrijving

Vanuit de sport- en beweegvisie Twenterand 2023 - 2026 / Sportakkoord II is de Subsidieregeling "Waarderingssubsidie Sport en/of gezonde leefstijlinterventies 2023" ingesteld. Sport- en beweegorganisaties werden daarmee in de gelegenheid gesteld een subsidie te verwerven voor het opzetten van nieuwe sport- en beweegactiviteiten, activiteiten voor nieuwe doelgroepen en scholingsactiviteiten voor kennisverruiming van het kader. We hebben maar liefst 22 aanvragen gehonoreerd met een totaalwaarde van ruim € 26.000. Daarmee hebben we een boost kunnen geven aan sportstimulering en bij kunnen dragen aan de doorontwikkeling van vitale en sterke sport- en beweegaanbieders en een stap kunnen zetten naar een veilige en integere sportomgeving.

Sportevenementen zoals de Nationale Sport Week, De Ronde van Overijssel met Vroomshoop als dorp van de ronde, de Koningsspelen, de Twenterandrun en 3x3 NL Basketbal Tour Nederland werden ingezet en/of ondersteund als inspiratiebron.

Dit alles met uiteindelijk als doel meer mensen, langer in beweging en sportief actief te krijgen op weg naar 75% van de inwoners die voldoen aan de beweegrichtlijnen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Twenterand is trots op de sport (talentontwikkeling)

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Inzet verenigingsadviseur / gemeentelijk aanspreekpunt**

Omschrijving

Binnenkomende sport- en adviesvragen binnen de Gemeente Twenterand werden belegd bij en ter hand genomen door de medewerkers Sport. Ook is procesondersteuning ingezet met een bijdrage vanuit de services van NOC*NSF.

- **Voortzetten combinatie functionarissen**

Omschrijving

De brede regeling combinatiefunctionarissen is wat betreft de combinatiefunctie sport en jongerenwerk in 2023 doorgezet.

Vanuit deze regeling heeft de combinatiefunctionaris in de gemeente Twenterand invulling gegeven aan de opzet van nieuwe sport- en beweegactiviteiten zoals walking tennis en walking volleybal.

Andere projecten waar de combinatiefunctionaris zijn bijdrage in heeft geleverd zijn o.a. de sportcarrousel, Nationale Sportweek, Koningsspelen, Sjors Sportief - Creatief en activiteiten op het gebied van sportstimulering en verenigingsondersteuning.

- **Samenwerken met Sportplatform**

Omschrijving

Gemeente en Sportplatform hebben dit jaar een flinke stap voorwaarts gezet door actieve samenwerking op de volgende onderdelen:

- Ontwikkeling Sport- en Bewegvisie Twenterand 2023 - 2026 / Sportakkoord II
 - Ontwikkeling Sportaccommodatiebeleid Twenterand 2024 - 2032, de kracht van ruimte voor sport
 - Doorontwikkeling Platform op kerngerichte inzet
 - Signaleren en bespreken van actuele ontwikkelingen
- **Deelname regionaal sportoverleg en uitvoering regionale sportvisie**

Omschrijving

De gemeente Twenterand heeft actief deelgenomen aan de regionale overleggen "sport" met de 14 Twentse gemeenten. Vooral om de expertise vanuit collega gemeenten en de kracht van samenwerking tussen gemeenten te benutten. Dit voornamelijk op de regionale thema's inclusie sport, sportontwikkeling, sportstimulering, samenwerking en kennisdeling.

Beleidsdocumenten

Lokale sport- en bewegvisie 2023-2026 Twenterand

Subsidie waarderingssubsidie sport en gezonde leefstijlinterventies Twenterand 2023

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten Economie en vrije tijdsbesteding

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
<i>Doelenboom cultuur en recreatie en toerisme</i>				
Lasten	2.689.252	2.732.584	2.434.700	411.513
Baten	-641.074	-600.151	-367.901	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	2.048.178	2.132.433	2.066.799	411.513
<i>Doelenboom economie en werkgelegenheid</i>				
Lasten	858.695	1.096.013	757.513	330.726
Baten	-196.882	-198.834	-198.834	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	661.813	897.179	558.679	330.726
<i>Doelenboom sport</i>				
Lasten	3.537.401	3.567.204	2.798.723	183.166
Baten	-921.418	-627.898	-599.144	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	2.615.982	2.939.306	2.199.579	183.166
Totaal programma lasten	7.085.348	7.395.801	5.990.936	925.405
Totaal programma baten	-1.759.375	-1.426.883	-1.165.879	0
<i>Totaal saldo van baten en lasten</i>	5.325.973	5.968.918	4.825.057	925.405
Mutaties reserves db cultuur en recreatie en toerisme	-258.392	-308.851	-256.851	-411.513
Mutaties reserves db economie en werkgelegenheid	-338.799	-352.500	-14.000	-330.726
Mutaties reserves db sport	-837.426	-1.067.161	-330.840	-183.166
Totaal mutatie reserves	-1.434.617	-1.728.512	-601.691	-925.405
<i>Geraamd resultaat</i>	3.891.356	4.240.406	4.223.366	0
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten</i>	-642.945			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op het programma 'economie en vrije tijdsbesteding' is € 643.000 lager dan geraamd. Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door onderstaande gegevens.

Cultuur, recreatie en toerisme

- Er is minder uitgegeven aan meerjarig onderhoud musea en dorpshuizen. Totaal een onderschrijding van € 107.000. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken'. De onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. Werken zijn verschoven naar 2024.
- De middelen voor de creatieve broedplaats is verwerkt in de subsidieregeling cultuur 2024 voor de jaren 2023 en 2024. Het jaar 2023 moest namelijk ook nog geregeld worden (rechtmatig uitgeven). De uitgave komt in 2024, dus nu een voordeel van € 20.000 en in 2024 een nadeel.
- Gemeente is vanaf oktober officieel eigenaar van camping de Blekkenhorst. Er is dus 'maar' 3 maanden huur ontvangen. Er is wel onderhoud gedaan. Derhalve in 2023 een nadeel van € 27.000.
- Er is een overschrijding op de kosten inzake dorpshuizen. Door de gemeente is ondersteuning voor de directeur van de Klaampe geregeld. Dit heeft € 24.000 gekost wat niet geraamd was. Daarnaast waren er meerkosten bij het Punt door vernielingen van € 14.000.

Economie en werkgelegenheid

- In 2022 is het niet uitgegeven bedrag t.b.v. het ondernemersfonds overgeheveld naar 2023, waardoor er in 2023 € 200.000 te besteden was. De uitgaven zijn echter € 98.500, dus het budget van 2023 was voldoende, eenmalige onderschrijding van € 105.000.

- Door ontvlechting van de organisatie van Regio Twente worden de kosten voor economie nu in rekening gebracht door het Recreatieschap Twente. Deze kosten zijn structureel lager dan geraamd (€ 90.000). Dit is reeds aangepast in de begroting 2024. Van dit bedrag wordt voorgesteld om € 80.000 te bestemmen voor eenmalige kosten die in 2024 worden gedeclareerd door Recreatieschap Twente voor de noodzakelijke investering t.b.v. de beschoeiing bij 2 recreatieparken.

- Kapitaallasten zijn € 31.000 lager dan geraamd, omdat de revitalisering van Garstelanden en Weitzelpoort nog niet klaar is.

Sport

- Het meerjarig onderhoud op de sportzalen en sporthallen is € 164.000 lager dan begroot. Dit betreft m.n. sporthal de Stamper, hier komen nog kosten daar deze autonoom wordt gemaakt van het zwembad en zwembad de Zandstuve, waar het groot onderhoud aan de installaties nog moet gebeuren. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken', de onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. Werken zijn verschoven naar 2024.

- Er zijn eenmalige kosten gemaakt van € 37.000 voor de afkoop van de houtkachel van Cogas.

- Er is een nadelig resultaat op zwembad de Stamper van € 16.000 (oude en nieuwe samen). Dit heeft te maken met aanloopkosten.

- Het product sportbeleid laat een aantal voordelen zien: De duurzaamheidssubsidies zijn onderschreden met € 8.800. Dit bedrag zal in 2024 nog uitgegeven worden als aanvulling op een reeds verstrekte subsidie. Er is dus in 2023 een onderschrijding, maar de uitgaven komen in 2024. Daarnaast zijn de kapitaallasten € 148.000 lager dan geraamd. Dat komt doordat de kunstgrasvelden nog niet gereed gemeld zijn. Inmiddels zijn deze kredieten wel afgesloten, dus dit is een eenmalig voordeel. Als 3e de tijdelijke vangnetregeling energiekosten. Hiervoor was € 150.000 beschikbaar. De uitgaven op dit moment zijn € 72.000, de aanvraagperiode loopt nog tot 1-4-2024. Er kunnen dus nog aanvragen/kosten komen van max. € 78.000 in 2024. Deze kosten worden gedekt uit de reserve coalitie akkoord.

Onderstaande posten zijn in 2023 onderschreden, omdat de kosten in 2024 gemaakt worden. Deze posten worden hier apart benoemd, aangezien de budgetten niet overgeheveld worden naar 2024, waardoor dit tot een overschrijding zou kunnen leiden in 2024. Als verklaring kan dan worden verwezen naar dit jaarverslag.

Creatieve broedplaatsen € 20.000

Duurzaamheidssubsidies € 8.800